

Briselē, 24.7.2020.
COM(2020) 606 final

ANNEXES 1 to 2

PIELIKUMI

dokumentam

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS
EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI**

ES Narkomānijas apkarošanas programma un rīcības plāns 2021.-2025.gadam

1. pielikums

ES Narkomānijas apkarošanas rīcības plāns 2021.–2025. gadam

A) UZLABOTA DROŠĪBA — NARKOTIKU TIRGU IZJAUKŠANA

1. stratēģiskā prioritāte: izjaukt un likvidēt lielas augsta riska ar narkotikām saistītas noziedzīgas organizācijas, kas darbojas ES dalībvalstīs, radušās tajās vai ir orientētas uz tām, un risināt saiknes ar citiem draudiem drošībai

Darbības	Atbilstīgā prioritārā joma	Grafiks	Atbildība
1. darbība. Papildus uzlabot: i) ES politikas ciklu organizētas un smagas starptautiskas noziedzības jomā (<i>EMPACT</i>), balstoties uz tā 2020. gadā veikto novērtējumu un ņemot vērā 2021. gada <i>SOCTA</i> ¹ ; ii) ikgadējo <i>EMCDDA</i> Eiropas ziņojumu par narkotikām ² un <i>EMCDDA</i> un Eiropola ziņojumu par ES narkotiku tirgiem konstatējumus un ieteikumus; un iii) atbilstīgi mācībai, kas gūta no Covid-19 pandēmijas radītās ietekmes uz narkotiku tirgiem. Palielināt koordināciju un sadarbību, lai panāktu taustāmākus izmeklēšanas rezultātus, tostarp izmantojot <i>EMPACT</i> , kā arī palielināt informācijas apmaiņu par iekšzemes un starptautiskām noziedzīgām organizācijām, kas saistītas ar narkotikām, un plašāk izmantot drošas informācijas apmaiņas tīkla lietojumprogrammu (<i>SIENA</i>).	1.1	2021–2025	Eiropas Komisija dalībvalstis Eiropols <i>EMCDDA</i>
2. darbība. Stiprināt informācijas apmaiņu un analīzi attiecībā uz saikni starp noziedzību, kas saistīta ar narkotiku tirgiem (ražošana, tirdzniecība un izplatīšana) un i) citu veidu smagiem noziegumiem, tostarp cilvēku tirdzniecību, migrantu kontrabandu, šaujamieroču tirdzniecību un terorismu; ii) smagiem noziegumiem, kam ir atbalsta funkcija, tostarp ar narkotikām saistītu vardarbību un slepkavībām, korupciju un nelikumīgi iegūtu līdzekļu	1.1 1.2	2021–2025	Eiropas Komisija dalībvalstis Eiropols

¹ Smagās un organizētās noziedzības draudu novērtējums.

² Eiropas Narkotiku un narkomānijas uzraudzības centrs.

legalizāciju.			EMCDDA Frontex
3. darbība. Par prioritārām noteikt izmeklēšanas attiecībā uz noziedzīgām organizācijām un tīkliem, kas saistīti ar narkotikām un rada vislielāko drošības risku ES, izmeklēšanās izmantojot augstvērtīgu mērķu atlases procesu, kuru ar Eiropola atbalstu ir izveidojušas dalībvalstis. Šādu izmeklēšanu neatņemamai sastāvdaļai vajadzētu būt aktīvu izsekošanai un finanšu izmeklēšanai, kas noslēgtos ar narkotiku noziegumos iegūtu līdzekļu efektīvu konfiskāciju. Nodrošināt lielāku sadarbību un koordināciju attiecībā uz operatīvajām darbībām ES iekšienē un starp dalībvalstīm, attiecīgām trešām valstīm un Eiropolu; arī paplašināt sadarbību ar <i>Eurojust</i> attiecībā uz saistīto kriminālvajāšanu.	1.1 1.2	2021–2025	Eiropas Komisija dalībvalstis Eiropols Frontex Eurojust
4. darbība. Nodrošināt, ka dalībvalstis ļauj tiesībsardzības iestādēm ātri piekļūt finanšu informācijai, lai tās varētu veikt efektīvu finanšu izmeklēšanu attiecībā uz noziedzīgām organizācijām, kas saistītas ar narkotikām, tostarp: i) pilnībā izmantot finanšu izlūkošanas vienību (FIU) rīcībā esošo informāciju saskaņā ar nosacījumiem, kas paredzēti Direktīvā par finanšu informācijas izmantošanu (Direktīva (ES) 2019/1153), ii) efektīvāk izmantot līdzekļu atguves dienestu ievāktu informāciju, lai identificētu un izsekotu ar narkotiku tirdzniecību saistītos ieņēmumus nolūkā vēlāk, iespējams, apķīlāt un konfiscēt tos. Uzlabot tiesībsardzības iestāžu un tiesu izmeklētāju, kā arī vietējo un reģionālo speciālo vienību, kas nodarbojas ar noziedzīgi iegūtu aktīvu apķīlāšanu, apmācību.	1.2	2021–2025	Eiropas Komisija dalībvalstis Eiropols Eurojust CEPOL
5. darbība. Palielināt sadarbību un nodibināt labāku saikni starp nodokļu un muitas iestādēm un tiesībsardzības iestādēm, lai i) uzlabotu izmeklēšanu, ii) atklātu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju ar tirdzniecības starpniecību, iii) izjauktu noziedzīgas darbības un iv) novērstu narkotiku tirgos gūtās peļņas tālākizmantošanu noziedzīgu darbību veicināšanai vai likumīgajā ekonomikā. Dalībvalstis tiek mudinātas pilnveidot zinātību un resursus attiecībā uz alternatīvajiem banku pakalpojumiem un naudas pārvedumu sistēmām, ko izmanto ar narkotikām saistītas noziedzīgas organizācijas (piem., <i>Hawala</i>).	1.2	2021–2025	Eiropas Komisija dalībvalstis Eiropols Frontex

6. darbība. Identificēt un noteikt kā prioritāru sadarbību ar augsta riska valstīm narkotiku ražošanas un kontrabandas kontekstā, lai i) atvieglotu dalībvalstīm piekļuvi finanšu un citai informācijai, lai stiprinātu kompetento iestāžu spēju veikt finanšu izmeklēšanu, un ii) izsekotu un identificētu ar narkotikām saistītus noziedzīgi iegūtus līdzekļus un nodrošinātu ES apķīlāšanas un konfiskācijas rīkojumu izpildi.	1.2	2021–2025	Eiropas Komisija dalībvalstis Eiropols Eurojust
7. darbība. Apsvērt, kā turpmāk cīnīties ar šifrēšanu un citiem ar jaunajām tehnoloģijām saistītiem paņēmieniem, ko izmanto narkotiku tirgos strādājošas noziedzīgas organizācijas, lai izvairītos no atklāšanas un slēptu saziņu. Palielināt praktiski lietojamas un kriminālvajāšanā izmantojamas informācijas koplietošanu dalībvalstīs, Eiropola un <i>Eurojust</i> ietvaros, kā arī starp tiem.	1.2	2021–2025	Eiropas Komisija dalībvalstis Eiropols Eurojust EMCDDA
8. darbība. Pēc aktīvu faktiskās konfiskācijas apsvērt apķīlāto un konfiscēto rīku nekaitīgu un drošu atkalizmantošanu narkotiku pieprasījuma un piedāvājuma mazināšanas pasākumu atbalstam. Eiropas Komisija šo jautājumu papildus apsvērs Direktīvas par nozieguma rīku un noziedzīgi iegūtu līdzekļu iesaldēšanu un konfiskāciju Eiropas Savienībā (Direktīva 2014/42/ES) iespējamās pārskatīšanas ietvaros.	1.2	2021–2025	Eiropas Komisija dalībvalstis
9. darbība. Nodrošināt, ka ir izveidotas un kopā ar trešām valstīm un reģioniem visā pasaulē tiek īstenotas attiecīgas ES sadarbības programmas narkotiku jautājumos. Paplašināt kopīgo stratēģisko un operatīvo analīzi, i) iesaistot attiecīgās ES aģentūras, piem., <i>EMCDDA</i> un Eiropolu, un ii) nodrošinot regulāru un savlaicīgu attiecīgās operatīvās informācijas paziņošanu starp sadarbības programmām un minētajām ES aģentūrām.	1.3	2021–2025	Eiropas Komisija EĀDD Eiropols EMCDDA
10. darbība. Uzlabot ES dialogus narkotiku jautājumos, kas orientēti uz konkrētiem narkotiku tirdzniecības maršrutiem, iesaistot ražošanas, tranzīta un patēriņa tirgus. Būtu jāīsteno regulāri dialogi ar Rietumbalkānu reģionu un tā valstīm, Austrumu partnerības valstīm, Vidusāzijas reģionu un tā valstīm, Krieviju, ASV, Latīņamerikas un Karību jūras reģionu un tā valstīm. Būtu arī jāuzsāk dialogi narkotiku jautājumos ar Ķīnu, Irānu un Kolumbiju. Tiks vērtētas iespējas īstenot dialogus arī ar citām valstīm un reģioniem —	1.3	2021–2025	Eiropas Komisija EĀDD

atkarībā no narkotiku izcelsmes vietu un maršrutu attīstības un starptautisko notikumu attīstības.			
--	--	--	--

2. stratēģiskā prioritāte: uzlabot nelegālas liela apjoma narkotiku un narkotisko vielu prekursoru tirdzniecības atklāšanu iecelšanas ES un izceļšanas no tās vietās

Darbības	Atbilstīgā prioritārā joma	Grafiks	Atbildība
11. darbība. Atbalstīt darbības nozīmīgos narkotiku tirdzniecības iecelšanas un izceļšanas vietās, stiprinot muitas riska analīzi, izmeklēšanas paņēmienus un citus narkotiku tirdzniecības apkarošanas politikas pasākumus, kontroles un procedūras un sekmējot to izveidi. Nodrošināt strukturētu koordināciju un sadarbību, kā arī apmaiņu reāllaikā ar izlūkdatiem par noziedzību un ES koordinētas izmeklēšanas, izmantojot attiecīgo ES aģentūru, piem., Eiropola un <i>Frontex</i> , pakalpojumus dalībvalstu atbalstam. Turklāt būtu jāiespējo Pasaules Muitas organizācijas drošu sakaru lietotne, lai apmainītos ar informāciju ar <i>SIENA</i> , izmantojot starpsistēmu saziņu.	2.1	2021–2025	Eiropas Komisija dalībvalstis <i>Frontex</i> Eiropols
12. darbība. Sniegt atbalstu dalībvalstīm tādu efektīvu skrīninga tehnoloģiju izstrādē, ar ko būtu iespējams atklāt narkotikas un narkotisko vielu prekursorus konteineros, kravas transportlīdzekļos un kuģos, pievēršot uzmanību lielām ostām, lidostām, dzelzceļa stacijām un svarīgām sauszemes robežas šķērsošanas vietām.	2.1	2021–2025	Eiropas Komisija dalībvalstis <i>Frontex</i> Eiropols
13. darbība. Uzlabot strukturēto koordināciju un sadarbību starp muitu un <i>Frontex</i> , Eiropolu un <i>EMCDDA</i> , kā arī muitas informācijas apmaiņu, lai tā būtu sadarbīgīga un tiktu apvienota ar tiesībsardzības un robežkontroles iestāžu informāciju. Palielināt muitas ekspertu skaitu Eiropolā, stiprināt <i>Frontex</i> robežsargu spējas atklāt narkotiku tirdzniecību pāri ES robežām.	2.1	2021	Eiropas Komisija dalībvalstis <i>Frontex</i> Eiropols

			EMCDDA
14. darbība. Izveidot nepieciešamo saikni un sadarbību ar attiecīgajām civilās aviācijas un jūrlietu iestādēm, lai nodrošinātu efektīvu un lietderīgu izmeklēšanu un narkotiku atklāšanu lidostās un ostās. Stiprināt starptautisko sadarbību ar jūras un civilās aviācijas iestādēm galvenajās partnervalstīs, caur kurām iet nozīmīgi narkotiku tirdzniecības ceļi.	2.1 2.2	2021	Eiropas Komisija dalībvalstis Frontex EĀDD
15. darbība. Turpināt finansēt Narkotiku jūras ceļu izpēti un operatīvo centru (<i>MAOC-N</i>) un paredzēt tam ilgtermiņa pārvaldības modeli. Nodrošināt informācijas apmaiņu un sadarbību ar attiecīgajām ES aģentūrām.	2.2	2021	Eiropas Komisija dalībvalstis MAOC-N Eiropols Frontex EMCDDA
16. darbība. Izveidot Eiropolā kopīgu narkotiku izlūkdatu apvienošanas platformu, ko veidotu dalībvalstu pārstāvji un kam būtu kontaktpunkti trešās valstīs un reģionos — narkotiku tirdzniecības mezglos — ar drošas informācijas apmaiņas iespējām. Nodrošināt izlūkdatu apmaiņu reāllaikā, analīzi un atbalsta sniegšanu tobrīd notiekošām operācijām, kas vērstas pret starptautiskajām narkotiku tirdzniecībā iesaistītajām noziedzīgajām organizācijām, kuras ietekmē ES.	2.2	2021	Eiropas Komisija dalībvalstis Eiropols Frontex EMCDDA
17. darbība. Slēgt nolīgumus starp Eiropas Savienību un trešām valstīm, kurās atrodas narkotiku tirdzniecības mezgļi, lai ļautu attiecīgajām ES aģentūrām, piem., Eiropolam un <i>Frontex</i> , apmainīties ar informāciju un datiem, tostarp personas datiem un operatīvajiem datiem.	2.2	2021	Eiropas Komisija

3. stratēģiskā prioritāte: uzlabot efektīvu uzraudzību pār loģistikas un digitālajiem kanāliem, kas tiek izmantoti vidēja un neliela apjoma narkotiku izplatīšanai, un, cieši sadarbojoties ar privāto sektoru, palielināt pa šiem kanāliem slepus ievesto nelikumīgo vielu konfiskāciju apjomus

Darbības	Atbilstīgā prioritārā joma	Grafiks	Atbildība
18. darbība. Uzraudzīt interneta un šifrētā tirgus tirdzniecības vietas, kur tiek tirgotas narkotikas, īstenojot Eiropas Parlamenta ierosinātu sagatavošanas darbību — tumšā tīkla nepārtrauktu uzraudzību, lai nodrošinātu visaptverošus rezultātus ³ . Stiprināt <i>EMCDDA</i> un Eiropola spējas šajā jomā.	3.1	2021	Eiropas Komisija Eiropols EMCDDA
19. darbība. Veikt operatīvo priekšizpēti, kā pasta pakalpojumu un kurjerpakalpojumu sniedzēji varētu atklāt un novērst nelegālu vielu transportēšanu pasta sūtījumos ⁴ . Noslēgt saprašanās memorandus ar mērķi pilnveidot sadarbību starp tiesībsardzības iestādēm, muitu, pasta pakalpojumu un kurjerpakalpojumu sniedzējiem un elektronisko maksājumu pakalpojumu sniedzējiem.	3.2	2021–2025	Eiropas Komisija dalībvalstis Eiropols EMCDDA
20. darbība. Sekmēt tādas aizdomīgu pasta sūtījumu uzraudzības, kurā izmanto, piem., meklēšanas suņu iesaisti un/ vai rentgena aparātu lietošanu, kā arī labākās prakses un aprīkojuma attīstīšanu, izmantošanu un apmaiņu starp dalībvalstīm. Jo īpaši būtu jāizvērtē jauno tehnoloģiju, sevišķi mākslīgā intelekta, loma.	3.2	2021–2025	Eiropas Komisija dalībvalstis
21. darbība. Uzlabot informētību par to, ka ir jākoncentrē centieni uz narkotiku tirdzniecības kanāliem, kurus pašlaik tiesībsardzības iestādes uzrauga nepietiekami,	3.3	2021–2025	Eiropas Komisija

³ Sīkāk sk. posteni 18 02 77 04 — Sagatavošanas darbība — ES saskaņota tumšā tīkla uzraudzība, lai apkarotu noziedzīgas darbības; pieejams budžeta piezīmju par izmēģinājuma projektiem un sagatavošanas darbībām 3. pielikuma 61. lappusē.

⁴ Pasta sūtījums: adresēts sūtījums tā galīgajā formā, kādā tas ir jāpārvadā pasta pakalpojumu sniedzējam. Šādi sūtījumi bez korespondences ietver arī, piem., grāmatas, katalogus, avīzes, periodiskos izdevumus un pasta pakas, kurās ir preces ar komerciālu vērtību vai bez tās.

izveidojot vai stiprinot uzraudzības un izmeklēšanas paņēmienus mazākās jūras un upju ostās, lidlaukos un dzelzceļa stacijās. Lai sniegtu dalībvalstīm atbalstu šo darbību veikšanā, iesaistīt attiecīgās ES aģentūras.			dalībvalstis Eiropols EMCDDA
---	--	--	---

4. stratēģiskā prioritāte: likvidēt narkotiku ražošanu un apstrādi, novērst narkotisko vielu prekursoru novirzīšanu un tirdzniecību nelikumīgu narkotisko vielu ražošanas mērķiem, izskaust nelikumīgu audzēšanu

Darbības	Atbilstīgā prioritārā joma	Grafiks	Atbildība
22. darbība. Stiprināt tiesībsardzības iestāžu operatīvās darbības un sadarbību ar administratīvajām iestādēm un citām attiecīgajām personām cīņā pret tādiem noziegumiem pret vidi, kas saistīti ar nelikumīgu narkotisko vielu ražošanu un tirdzniecību. Izstrādāt atklāšanas tehnoloģijas, informācijas apmaiņu un koordinētas izmeklēšanas, iesaistot attiecīgās ES aģentūras, lai sniegtu atbalstu dalībvalstīm.	4.1	2021	Eiropas Komisija dalībvalstis Eiropols EMCDDA
23. darbība. Risināt galvenās ar narkotisko vielu prekursoriem saistīto tiesību aktu izvērtējumā konstatētās problēmas, jo īpaši nepieciešamību novērst problēmas saistībā ar jaunradītiem prekursoriem.	4.1	2021	Eiropas Komisija dalībvalstis
24. darbība. Identificēt, izsekot un likvidēt nelikumīgu narkotisko vielu ražotnes ES, tostarp orientējoties uz prekursoriem un jaunradītiem prekursoriem, uzlabojot un sekmīgāk izmantojot kriminālistikas izmeklēšanu, izlūkošanu, kā arī paplašinot atklāšanas paņēmieni izmantošanu.	4.1	2021–2025	dalībvalstis Eiropols EMCDDA
25. darbība. Apsvērt tāda pētījuma sākšanu, kurā būtu vērtēta Padomes Pamatlēmuma 2004/757/TI (2004. gada 25. oktobris), ar ko paredz minimuma noteikumus par noziedzīgu	4.1	2022	Eiropas Komisija

darbību pazīmēm un sodiem narkotisko vielu nelikumīgas tirdzniecības jomā, efektivitāte, ar mērķi grozīt aspektus, kas varētu būt novecojuši, un pēc nepieciešamības stiprināt attiecīgās jomas.			
26. darbība. Turpināt atbalstīt alternatīvās attīstības programmas un radniecīgas uz attīstību orientētas iejaukšanās narkomānijas apkarošanas politikas ietvaros nelikumīgu narkotisko vielu izcelsmes valstīs un sekot to rezultātiem, tostarp apmainoties ar labāko praksi un tehnisko zinātību, mācoties no līdzbiedriem, kā arī iesaistoties globālā līmenī un sadarbībā ar starptautiskajām organizācijām.	4.2	2021–2025	Eiropas Komisija dalībvalstis EĀDD

B) NOVĒRŠANA UN IZPRATNES VEICINĀŠANA

5. stratēģiskā prioritāte: novērst narkotiku lietošanas uzsākšanu, uzlabot noziedzīgu nodarījumu novēršanu, palielināt informētību par narkotiku nelabvēlīgo ietekmi uz iedzīvotājiem un kopienām

Darbības	Atbilstīgā prioritārā joma	Grafiks	Atbildība
27. darbība. Uz vecākiem, skolotājiem un vietējiem lēmumu pieņēmējiem orientētas visas ES mēroga kampaņas, lai uzlabotu informētību par viņu iespējām novērst to, ka jaunieši un citas mērķgrupas lieto nelikumīgas narkotiskās vielas, iesaistās bīstamās darbībās un ar narkotiku tirgu saistītā noziedzībā vai darbībās.	5.1 5.3	2021–2025	Eiropas Komisija dalībvalstis EMCDDA
28. darbība. Plašāka Eiropas Prevencijas programmas (EPP) mācību kursu ieviešana un, ja nepieciešams, rokasgrāmatas atjaunināšana.	5.1	2022–2025	dalībvalstis EMCDDA
29. darbība. Paplašināt novēršanas modeļu sadaļu un citu praktisku un ticamu informāciju novēršanas jomā, kas pieejama EMCDDA labākās prakses portālā, un sekmēt plašāku novēršanas programmu izmantošanu, ja tās ir izrādījušās efektīvas.	5.1	2022–2025	dalībvalstis EMCDDA

30. darbība. Ieviest mērķtiecīgus agrīnas brīdināšanas riska paziņošanas un izlūkdatu paziņojumus gadījumiem, kad tirgū parādās bīstamas vielas, tostarp jaunas psihoaktīvas vielas (JPV), vai citi jauni apdraudējumi.	5.1	2021–2025	EMCDDA Eiropols
31. darbība. i) Sekmēt un atbalstīt Eiropas Noziedzības novēršanas tīkla (<i>EUCPN</i>) un citu attiecīgo projektu darbu un labāko praksi, lai mazinātu recidīvismu to jauniešu vidū, kuri ir pastrādājuši ar narkotikām saistītus noziedzīgus nodarījumus; ii) mudināt izmantot visaptverošas stratēģijas rīcībai rajonos, kuros ir augsts narkomānijas un ar narkotikām saistītas noziedzības līmenis, iii) atbalstīt pasākumus, kas rada sargājošāku vidi kopienām, kuras ietekmējis narkotiku patēriņš un to pārdošana vai ar narkotikām saistīta noziedzība.	5.2	2021–2025	Eiropas Komisija dalībvalstis EUCPN

C) AR NARKOTIKĀM SAISTĪTA KAITĒJUMA NOVĒRŠANA

6. stratēģiskā prioritāte: uzlabot piekļuvi ārstēšanas iespējām, kas atbilst no atkarības vielu lietošanas cietušo personu veselības aprūpes un rehabilitācijas vajadzībām

Darbības	Atbilstīgā prioritārā joma	Grafiks	Atbildība
32. darbība. Izstrādāt un uzlabot piekļuvi efektīvai narkotiku lietotāju ārstēšanai, kaitējuma mazināšanas un rehabilitācijas pakalpojumiem, tostarp pakalpojumiem personām ar psihiatriskām blakusslimībām, lai i) mazinātu nelikumīgu narkotisko vielu un jauno psihoaktīvo vielu (JPV) lietošanu; ii) mazinātu problemātisku narkotiku lietošanu; iii) mazinātu narkotiku atkarības un ar narkotikām saistītu veselības un sociālo risku un kaitējuma izplatību un iv) atbalstītu problemātisku un atkarīgu narkotiku lietotāju atveseļošanu un sociālo reintegrāciju.	6.1 6.2 6.3	2021–2025	Eiropas Komisija dalībvalstis EMCDDA Eiropas Zāļu aģentūra
33. darbība. i) Atbalstīt inovāciju ārstēšanas pakalpojumu sniegšanā; ii) uzlabot un sekmēt elektronisko un mobilo ārstēšanas iespēju un jaunu zāļu terapijas veidu izmantošanu, lai uzlabotu visu mērķgrupu pieeju narkotiku lietotāju ārstēšanai, un	6.1 6.2	2021–2025	Eiropas Komisija dalībvalstis

iii) izvērtēt šo risinājumu efektivitāti, apsverot iespēju paplašināt iejaukšanās, kas izrādījušās visefektīvākās.			EMCDDA Eiropas Zāļu aģentūra
34. darbība. Identificēt narkomānijas dzimumfizioloģiju. Identificēt un novērst šķēršļus narkotiku lietotāju sieviešu ārstēšanai un citu pakalpojumu izmantošanai, uzlabot ārstēšanas iespējas, iekļaujot tajās dzimumspecifiskas pieejas. Nodrošināt, ka šādi pakalpojumi ir pielāgoti sieviešu vajadzībām, piem., ietver atbalstu bērnu aprūpei. Sākt informatīvus pasākumus, lai sazinātos ar sievietēm, kuras lieto narkotikas, un informētu viņas, ka ir pieejama sievietēm pielāgota ārstēšana.	6.2	2021–2025	Eiropas Komisija dalībvalstis EMCDDA
35. darbība. Paplašināt ārstēšanas pierādījumu bāzi, tostarp labāku izpratni par stimulantu un kanabisa problemātiskas lietošanas izplatību un tās tendencēm. Ir jāuzlabo arī izpratne gan par ārstēšanas vajadzībām, gan par to, kādas iejaukšanās ir efektīvas, reaģējot uz problēmām, kas saistītas ar stimulantiem vai kanabisu.	6.1 6.2 6.3	2021–2025	dalībvalstis EMCDDA Eiropas Zāļu aģentūra
36. darbība. Nodrošināt vairākdisciplīnu ārstēšanas personālam (darbiniekiem, kuri sniedz specializētos pakalpojumus, un darbiniekiem, kuri saskaras ar narkotiku problēmām vispārējās veselības vai sociālās aprūpes pakalpojumu ietvaros) atjauninātas prasmes, kas atspoguļo iedzīvotāju mērķgrupas mainīgās vajadzības un mūsu jauno izpratni par to, kas ir efektīva aprūpe. i) Stimulēt pamatprasmju un specializēto prasmju labākās prakses apmaiņu; ii) atbalstīt mācību kvalitātes standartu noteikšanu; iii) veicināt partnerību veidošanos starp apmācības sniedzējiem un iv) identificēt mācību programmas, kurās ir iekļautas kā pamatprasmes, tā augsta līmeņa prasmes.	6.1 6.2 6.3	2021–2025	dalībvalstis EMCDDA
37. darbība. Turpināt un attīstīt Padomes 2015. gadā pieņemto ES minimālo kvalitātes standartu ⁵ , kā arī uz pierādījumiem balstītu nostādņu ieviešanu valstu narkomānijas apkarošanas politikā un programmās.	6.1 6.2 6.3	2021	Eiropas Komisija dalībvalstis EMCDDA

⁵ Padomes secinājumi par ES Narkomānijas apkarošanas rīcības plāna 2013.–2016. gadam īstenošanu attiecībā uz minimālajiem kvalitātes standartiem narkotiku pieprasījuma samazināšanā Eiropas Savienībā, 11985/15.

--	--	--	--

7. stratēģiskā prioritāte: uzlabot riska un kaitējuma mazināšanas nolūkā veiktas iejaukšanās efektivitāti, lai aizsargātu narkotiku lietotāju veselību un sabiedrību

Darbības	Atbilstīgā prioritārā joma	Grafiks	Atbildība
38. darbība. Izstrādāt, paplašināt un uzlabot pieeju efektīviem kaitējuma mazināšanas pasākumiem. Vēl vairāk paplašināt labākās prakses apmaiņu šajā jomā starp dalībvalstīm, kā arī ar partneriem, piem., trešām valstīm, reģioniem un starptautiskām organizācijām.	7.1 7.3	2021	Eiropas Komisija dalībvalstis EMCDDA
39. darbība. Dalībvalstu un ES līmenī, tostarp sadarbojoties ar Eiropas Slimību profilakses un kontroles centru (<i>ECDC</i>) un izmantojot ES agrīnās brīdināšanas sistēmu, uzlabot un palielināt spēju identificēt, izvērtēt un reaģēt uz epidēmiju uzliesmojumiem un nozīmīgām narkotiku lietotāju un jaunu psihoaktīvu vielu (JPV) patērētāju uzvedības izmaiņām.	7.1	2021	Eiropas Komisija dalībvalstis EMCDDA ECDC
40. darbība. Mudināt un stimulēt pētniecību un inovāciju narkotiku atklāšanas rīku jomā, lai novērstu transportlīdzekļu vadīšanu narkotiku ietekmē.	7.4	2021–2025	Eiropas Komisija dalībvalstis EMCDDA
41. darbība. Noteikt iespējamās politikas risinājumus saistībā ar transportlīdzekļu vadīšanu narkotiku ietekmē, tostarp vērtējot, vai ES ieteikumā par maksimālo atļauto alkohola koncentrāciju asinīs transportlīdzekļu vadītājiem būtu jāiekļauj ar narkotikām saistīti apsvērumi.	7.4	2022	Eiropas Komisija
42. darbība. Paplašināt tādu pasākumu pieejamību, efektīvu īstenošanu, uzraudzību un izvērtējumu, kas tiek piedāvāti kā alternatīvi piespiedu sankcijām narkotikas lietojošiem likumpārkāpējiem, piem., (nosacīts sods un) ārstēšana, rehabilitācija un atveseļošana, sociālā reintegrācija. Veikt turpmāku rīcību pēc 2016. gadā pabeigtā pētījuma par	7.5	2021–2025	Eiropas Komisija dalībvalstis

piespiedu sankcijām alternatīviem risinājumiem kā atbildi uz narkotiku likumu pārkāpumiem un ar narkotikām saistītiem noziedzīgiem nodarījumiem, piem., publicējot Komisijas ieteikumu šajā jomā. Iekļaut šo dimensiju politiskajā dialogā un sadarbībā ar partnervalstīm.			EMCDDA
43. darbība. Ieviest un uzlabot mehānismus letālu un neletālu pārdozēšanas gadījumu mazināšanai. Tostarp paplašināt opioīdu antagonistu (naloksona) pieejamību, lietošanu un piekļuvi tam kopienā līmenī, citus kaitējuma mazināšanas un politikas pasākumus, kā arī atbalstīt efektīvu pieeju izvērtēšanu un labākās prakses apmaiņu šajā jomā.	7.2 7.6	2021	dalībvalstis EMCDDA
44. darbība. Stiprināt kriminālistikas un toksikoloģijas datu apmaiņu: i) uzlabot analītiskās metodes, testēt un sekmēt jaunu paņēmienu izmantošanu; ii) apmainīties ar labāko praksi un izstrādāt kopīgas mācības; iii) paplašināt sadarbību ar Komisijas Kopīgo pētniecības centru un EMCDDA, kā arī izmantot esošos tīklus, piem., Eiropas Kriminālistikas institūtu tīkla Narkotiku darba grupu un Eiropas muitas laboratoriju tīklu. Izstrādāt un ieteikt ieviešanai Eiropas tiesu toksikoloģijas nostādnes ar narkotikām saistītu nāves gadījumu izmeklēšanai.	7.6	2021	Eiropas Komisija dalībvalstis EMCDDA

8. stratēģiskā prioritāte: izstrādāt līdzsvarotu un visaptverošu pieeju attiecībā uz narkotiku lietošanu cietumos (mazināt pieprasījumu un ierobežot piedāvājumu)

Darbības	Atbilstīgā prioritārā joma	Grafiks	Atbildība
45. darbība. Sniegt norādes dalībvalstīm, lai sekmētu līdzsvarotas un visaptverošas politiskas reakcijas izstrādi attiecībā uz narkotiku lietošanu cietumos.	8.1 8.2	2024	Eiropas Komisija EMCDDA
46. darbība. Ieviest cietumu darbinieku apmācību, kā labāk atklāt narkotiku nonākšanu cietumos, uzlabot informētību par šo problēmu, kā arī ieviest uz pierādījumiem balstītu un ar veselības aprūpi saistītu reakciju uz narkotiku lietošanu cietumu vidē.	8.2	2023	dalībvalstis CEPOL

			EMCDDA Eurojust
--	--	--	----------------------------------

ES Narkomānijas apkarošanas programmas pārvaldība, īstenošana un uzraudzība

Darbības	Grafiks	Atbildība
47. darbība. Uzlabot uzraudzību, datu vākšanu, pētniecības analīzi un ziņošanu, kā arī sniegt visaptverošu analīzi, kam ir nozīme attiecībā uz situāciju ES narkotiku jomā un ES narkotiku tirgiem, tostarp par jaunām problēmām starptautiskās rīcībpolitikas attīstībā likumīgās un nelikumīgās kanabisa lietošanas sfērās. i) Stiprināt <i>EMCDDA</i> un tā analītiskās spējas, tostarp jaunu un novatorisku tehnoloģiju un paņēmieni lietošanā; ii) sekmēt uz pierādījumiem balstītu politikas un iejaukšanās izvērtēšanu valsts, ES un starptautiskā līmenī; iii) sniegt pietiekamu atbalstu <i>EMCDDA</i> Eiropas Narkotiku un narkomānijas valstu kontaktpunktu informācijas tīklam sabiedrības veselības un drošības jautājumos, tostarp agrīnās brīdināšanas sistēmai.	Procesā	Eiropas Komisija EMCDDA Eiropols
48. darbība. Stiprināt reaģēšanu un uzlabot gatavību iespējamām problēmām nākotnē, apzinot no Covid-19 pandēmijas gūto mācību un uzraugot tās īstermiņa, vidēja termiņa un ilgtermiņa ietekmi uz pakalpojumu sniegšanu, narkotiku tirgiem, lietošanas tendencēm un saistītajiem kaitējuma veidiem.	2021	Eiropas Komisija dalībvalstis EMCDDA
49. darbība. Sekmēt un stiprināt dialogu ar pilsonisko sabiedrību un tās iesaisti narkotiku jomas rīcībpolitikas īstenošanā, izvērtēšanā un viedokļu sniegšanā dalībvalstu, ES un starptautiskā līmenī.	Procesā	Eiropas Komisija dalībvalstis Pilsoniskās sabiedrības forums narkotiku apkarošanas jomā

50. darbība. Sniegt ieguldījumu starptautiskās narkomānijas apkarošanas politikas programmas veidošanā atbilstīgi ES Narkomānijas apkarošanas programmas pieejai un mērķiem, tostarp paātrināti īstenojot kopīgas daudzpusējās apņemšanās, piem., 2016. gada ANO Ģenerālās asamblejas speciālās sesijas par narkotiku problēmu pasaulē noslēguma dokumentu un saistībā ar Narkotisko vielu komisijas ministru deklarācijas starpposma pārskatīšanu 2024. gadā.	Procesā	Eiropas Komisija EĀDD
51. darbība. Nodrošināt, ka ES attiecībās ar trešām valstīm, reģioniem un starptautiskajām organizācijām ir pilnībā iekļauta cilvēktiesību aizsardzība un sekmēšana. Jo īpaši ES stingri un nelokāmi iebilst pret nāvessoda piemērošanu visos gadījumos, tostarp par noziegumiem, kas saistīti ar narkotikām.	Procesā	Eiropas Komisija EĀDD
52. darbība. Pēc 2019. gadā pabeigtā novērtējuma ⁶ pārskatīt <i>EMCDDA</i> pilnvarojumu.	2021	Eiropas Komisija
53. darbība. Sākt ES Narkomānijas apkarošanas programmas un Narkomānijas apkarošanas rīcības plāna izvērtēšanu.	2024	Eiropas Komisija

⁶ Sīkāk sk. Narkotikas un narkomānija — Eiropas uzraudzības centra pilnvaru paplašināšana: <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12432-Revision-of-the-mandate-of-the-European-Monitoring-Centre-for-Drugs-and-Drug-Addiction>

2. pielikums

Darbības rādītāji

1. darbības rādītājs. Ar narkotikām saistīta organizētā noziedzība un vardarbība starp bandām (Eiropols, *EMCDDA* dati un rādītājs par slepkavībām, kas saistītas ar narkotikām, kā arī pētījumi par bandu vardarbīgām izpausmēm, iebiedēšanu un organizētās noziedzības iesaisti)

2. darbības rādītājs. Jaunie apdraudējumi, balstoties uz datiem, kuri iegūti no savlaicīgiem un uz nākotni vērstiem avotiem (ja tādi ir pieejami), tai skaitā par kopienās un pilsētās patērēto narkotiku apjomu, kas noteikts, veicot pasākumā patlaban iesaistīto pilsētu notekūdeņu analīzi (*EMCDDA* apvienotais Eiropas līmeņa rādītājs, balstoties uz *EMCDDA* ziņošanu un barometru; *SCORE* grupa un *EMCDDA*; neatliekamās medicīniskās palīdzības nodaļu dati; mērķtiecīgi pētījumi)

3. darbības rādītājs. Līdzekļu atgūšanas un ar narkotikām saistītas noziedzības rezultātā veikto finanšu izmeklēšanu skaita tendences (Eiropols, *EMCDDA* un mērķtiecīgi avoti)

4. darbības rādītājs. Konfiscēto nelikumīgu narkotisko vielu, jauno psihoaktīvo vielu (JPV) un prekursoru skaita un daudzuma tendences — rādītājā skaidri būtu jānošķir maza un liela apjoma konfiskācijas (*EMCDDA* un Eiropola dati par narkotiku konfiskācijām, sadalījumā pa vielām: kanabiss, tostarp Indijas kaņepes, heroīns, kokaīns, kreks, amfetamīns, metamfetamīns, *MDMA* un jaunas psihoaktīvas vielas; Eiropas Komisijas, *EMCDDA* un Eiropola dati par prekursoriem)

5. darbības rādītājs. Jauno psihoaktīvo vielu agrīnās brīdināšanas sistēma (*EMCDDA*/Eiropols) un jauno psihoaktīvo vielu riska novērtējums (*EMCDDA*)

6. darbības rādītājs. Iedzīvotāju drošuma un drošības uztvere (procentos) ar narkotikām saistītas noziedzības un vardarbības sakarā, kā arī nelikumīgu narkotisko vielu un jaunu psihoaktīvo vielu (JPV) izjustā pieejamība Eiropā, tostarp tiešsaistē (pēc vecuma un dzimuma) (divi Eiropabarometra pētījumi — 2021. gada sākumā un 2025. gadā)

7. darbības rādītājs. To iedzīvotāju skaits procentos, kuri patlaban (pēdējā mēneša laikā) lieto narkotikas, ir lietojuši narkotikas nesen (pēdējā gada laikā) vai jebkad (dzīves laikā) ir lietojuši narkotikas, pa narkotikām un vecuma grupām (*EMCDDA* veiktā iedzīvotāju aptauja)

8. darbības rādītājs. Vecuma tendences attiecībā uz pirmās pamēģinātās nelegālās vielas lietotājiem, balstoties uz skolu aptaujām un ņemot vērā Eiropas skolu apsekojuma projektu par alkoholu un citām narkotikām (*ESPAD*), skolas vecuma bērnu veselību ietekmējošo paradumu pētījumu (*HBSC*) vai citus attiecīgus pētījumus, kā arī (attiecīgā gadījumā) vispārējo sabiedrības apsekojumu saistībā ar narkotiku lietošanu (*EMCDDA* galvenais epidemioloģiskais rādītājs)

9. darbības rādītājs. Ar narkotikām saistītas morbiditātes un mirstības rādītāju tendences. *EMCDDA* apvienotais pārskats un barometrs par narkotiku lietošanas ietekmi uz veselību. Ietver no vispāratzītiem un jauniem avotiem pieejamo datu analīzi šādos jautājumos: ar narkotikām saistītu nāves gadījumu, infekcijas slimību un ar uzvedību

saistītu veselības problēmu, ieskaitot intravenozo narkotiku lietošanu, kā arī citu bīstamu narkotiku lietošanas vai ar to saistītās uzvedības tendences (*EMCDDA*)

10. darbības rādītājs. Pasākumi attiecībā uz ārstēšanas un kaitējuma mazināšanas pakalpojumu pieejamību. Opioīdu aizstājējterapijas pieejamība un tās darbības joma, adatu un šļirču apmaiņas programmu pieejamība, HCV testēšanas un ārstēšanas nodrošinājums intravenozo narkotiku lietotājiem (*EMCDDA*)

11. darbības rādītājs. Dalībvalstis ar visaptverošu un līdzsvarotu rīcībpolitiku attiecībā uz narkotikām cietumos — pamatojoties uz to dalībvalstu skaitu, kurām ir līdzsvarota stratēģija attiecībā uz narkotikām cietumos (dalībvalstu ziņojumi)

12. darbības rādītājs. Ieguldījums Ilgtspējīgas attīstības programmas 2030. gadam attiecīgo mērķu sasniegšanā (*Eurostat* ikgadējais uzraudzības ziņojums par IAM sasniegšanas progresu ES kontekstā)